

HUMAN | AKCIJA ZA
RIGHTS | LJUDSKA
ACTION | PRAVA

MINISTARSTVO PRAVDE

Podgorica, 9. septembar 2014.

Predmet: Predlozi na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

Na osnovu objavljenog Javnog poziva za davanje predloga, komentara i sugestija na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Akcija za ljudska prava (HRA) ponavlja predloge koje je u vidu kritika uputila na usvojeni zakon iz 2011. Naime, Nacrtom zakona nije predviđena izmjena rješenja koja su i prilikom donošenja osnovnog teksta zakona bila sporna, pa smatramo da je neophodno da predlagač zakona uzme u razmatranje sledeće predloge:

- 1. U okvir besplatne pravne pomoći treba uključiti zastupanje u upravnom postupku** (čl. 2), jer, primjera radi, lice slabog imovnog stanja ostaje bez besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se utvrđuju prava na ostvarivanje socijalne pomoći, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, prava po osnovu rada, sve dok se ne bi eventualno stiglo do faze upravnog spora, kad već može biti prekasno za efikasnu zaštitu. Podsjećamo da ovakvo rješenje sadrži Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske i Nacrt zakona Republike Srbije.

Takođe, Komitet protiv mučenja Ujedinjenih nacija (CAT) u svom izvještaju za Crnu Goru iz maja 2014. dao je preporuku da država treba da obezbijedi efektivnu besplatnu pravnu pomoć i odgovarajuću zaštitu ranjivim grupama i osobama ne samo u sudskom već i u upravnom postupku.

Predlažemo da se za određene vrste upravnih postupaka predvidi pravo na besplatnu pravnu pomoć, i da se to reguliše čl. 1 Nacrta zakona kojim se vrši dopuna čl. 2 Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

- 2. Zakon ne prepoznaje žrtve mučenja ili zlostavljanja** (od strane državnih službenika), ili žrtve diskriminacije, kao lica kojima bi takođe trebalo obezbijediti besplatnu pravnu pomoć, s obzirom na njihovu posebnu ugroženost, što je posebno nepravično jer Zakon o unutrašnjim poslovima ("Sl. list CG", br. 44/12 i 36/13)

predviđa pružanje besplatne pomoći policijskom službeniku protiv koga se vodi postupak zbog "upotrebe sredstava prinude" (čl. 60, st. 2).

Predlažemo da i ove kategorije lica imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, a da se to reguliše čl. 5 Nacrta zakona kojim se mijenja čl. 13 Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

- Zakon ne prepoznaje ni djecu, koju su roditelji ili staratelji dužni izdržavati, u postupcima koji se vode pred nadležnim organima radi ostvarivanja prava djeteta na izdržavanje, nezavisno od materijalnih prihoda porodice, kao lica kojima bi takođe trebalo obezbjediti besplatnu pravnu pomoć. Ovakvo rješenje predviđa Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske (čl. 8, st. 2).**

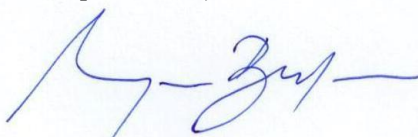
Usvajanje rješenja po kome djeca čiji roditelji ili staratelji ne vrše redovno svoju obavezu izdržavanja imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć je važno jer samo u toku 2013. državnom tužilaštvu su podnesene 192 krivične prijave zbog nedavanja izdržavanja, a u toku 2012. 114 krivičnih prijava. Zbog toga je neophodno da država obezbijedi da maloljetna lica imaju pravnu pomoć u postupku zaštite svojih prava, bez obzira na materijalni status svojih roditelja ili staraoca.

Predlažemo da i ova kategorija lica ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, a da se to reguliše čl. 5 Nacrta zakona kojim se mijenja čl. 13 Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

- Lica ovlašćena za pružanje besplatne pravne pomoći pored advokata sa spiska Advokatske komore Crne Gore, kako je to određeno članom 30, treba da budu i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima, sindikati, političke partije, univerzitetske pravne klinike i drugi subjekti koji mogu imati potrebnu stručnost (pravnike sa položenim pravosudnim ispitom) i koji inače pružaju pravnu pomoć. Podsjećamo da ovakvo rješenje sadrži Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske i Nacrt zakona Republike Srbije.**

Predlažemo da se čl. 13 Nacrta Zakona dopuni čl. 30 Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, tako što će se pored advokata i gore navedeni subjekti ovlastiti za pružanje besplatne pravne pomoći.

S poštovanjem,

Marijana Buljan,

programska direktorica Akcije za ljudska prava

